

Становище на Лили Наскова Лалева по инициативата „България – твоето място за професионална реализация?“2016

“Дори и когато не е твоя вина, е твоя отговорност”

Тери Прачет (Шапка пълна с небе)

За мен е голяма чест, а също така и голяма отговорност да изкажа мнение за възможностите за професионална реализация в България, особено като представител на медицинската професия. Завършила съм елитна гимназия (Първа Английска Езикова Гимназия) и елитен университет (Медицински Университет София). Спечелила съм български и международни награди и стипендии, благодарение на които пътувах из света. Повечето ми приятели, с които учех и следвах заминаха да търсят професионална реализация в чужбина. Сега там те са са щастливи и оценени. Аз избрах България като място за моята професионална реализация като лекар в областта на неврохирургията. На изпита ми за взимане на специалност също ме попитаха дали наистина възнамерявам да остана да работя в страната ни. Истината е, че често ми задават този въпрос. Изброих всичко това, защото искам да подчертая, че решението ми да остана далеч не е компромис или липса на алтернатива. Избрах да работя в България, защото вярвам, че мога да практикувам своята професия тук по съвременен начин и да бъде оценена адекватно за това. На мнение съм, че в нашето ежедневие думата патриотизъм е чужда, дори лицемерна на моменти, но определено съм горда, че съм родена в България и смятам, че българите заслужаваме да бъдем лекувани добре и съвременно. Несъвършенствата на българската здравна система безспорно не са моя вина, но са мое бреме и ги приемам като своя отговорност.

Като основен недостатък на нашето общество виждам прекомерния материализъм за сметка на ниската оценка на човешкия ресурс. Ще дам много разбираем пример за това: Моловете са пълни с лъскави дрехи, ушити от преуморена евтина работна ръка и продавани от хора на минимална работна заплата. Подобно нещо се случва и в болниците. Постоянно се говори за нова модерна техника, но не и за оценка на персонала. А истината е, че и най-лъскавата и модерна техника не може да постави диагноза, не може да лекува, не може да помогне или утеши. Без хора, които имат възможности да работят в нея, тя е лъскав предмет, който събира прах под рекламното лого. От друга страна, ниско оцененият персонал предлага посредствено качество. Така се завърта порочен кръг на взаимно разочарование на лекар и пациент.

За да се спре този кръг, трябва всички ние да проумеем нещо много важно - качеството идва от хората, от тяхната мотивация и желание за развитие. Средата е важна. Целеустремеността - още повече. За да се симулират тези две неща трябва не да се молим или да задължаваме “младите да останат в България”, каквато напоследък е политиката, а да бъдат създадени условия, в които хората ще се конкурират да работят, ще се борят да бъдат назначени. Качествените

хора - те правят качествени промени. А качествените хора- те търсят и качествени условия на труд.

Днес светът е отворен, достъпът до информация е лесен и няма реална граница за познанието, пълен е с възможности- за пътуване, за обучения, практики. Въпреки това думата професионализъм означава много повече- отдаденост, целеустременост, стремеж за непрекъснато развитие. Той не се постига с корупция, с подкуп, с шуробаджанашина, с повърхностни и бързи решения. Не се подарява. Не се купува. Той се изгражда с много труд и мотивация.

Създаването на добър професионалист е трудна задача за едно общество., изисква специфична ценностна система. Разбира се, че започва още от възпитанието в детството. Нека да научим децата си, че трудът на учителката в час и това което е преподава е много по-важно от телефона или поредната играчка. Урок по танци ще ги направи много по-щастливи от поредната ненужна дреха. Образованието е богатство, което никой не може да им вземе, но и никой не може да им подари. В народопсихологията ни е залегнал изразът “Пази Боже, сляпо да прогледа”. Аз бих казала: Отворете си очите, пътувайте. Вижте как точно останалите народи са постигнали развитието си- защо е чисто в Швейцария, подредено в Германия и красиво в Италия. Но не с цел да имаме това наготово, като просто емигрираме, а с цел да постигнем същите условия на живот в собствената си родина.

Искам да се обърна и към управляващите - не е необходимо за една година да смените две технологии за идентификация на пациентите, когато за същата година заплащането на медицинския персонал не се е променило съществено. Не е необходимо постоянно да се събират благотворителни средства за лечение в чужбина - там най- вероятно ще попаднете на по-високо платен лекар от български произход. И не е необходимо да ни задължавате с рестрикции да оставаме. По добре ни заслужете. Мотивирайте ни да се развиваме тук, в България, а ние ще намерим начин да работим за качеството - това с удоволствие може да е нашата отговорност.

Всъщност това е най- важното и основно нещо което искам да кажа: пътят към промяната започва с една стъпка – оценка на човешкия труд и качества, не с купуването на поредната технология в опит за заместването им.